

Přehled aktuální judikatury

Matěj Myška, Jaromír Šavelka

Důkaz pořízený z Facebooku

Soud	U. S. District Court Southern District of New York
Sp. zn.	11 Cr. 576 (WHP)
Datum	10. 8. 2012
Dostupnost	http://www.scribd.com/fullscreen/102937713

Dne 10. srpna 2012 vydal americký U. S. District Court Southern District of New York velmi zajímavé rozhodnutí ohledně přípustnosti důkazu pořízeného ze sociální sítě Facebook. Důkaz byl pořízen na základě povolení soudce k získání informací z Facebookového profilu obžalovaného. Předmětné informace byly získány tak, že policie k profilu obžalovaného přistoupila pod účtem osoby, která byla zařazena mezi přáteli obžalovaného. Ten namítal, že tím došlo k neoprávněnému zásahu do jeho soukromí a takto pořízený důkaz by soudem měl být odmítnut. Při svých úvahách soud použil analogii k situaci, která je již judikaturou řešena. Konstatoval totiž, že pokud by obžalovaný informace s výše zmíněnou třetí osobou sdílel prostřednictvím obyčejného papírového dopisu, soud vydal potřebné povolení a příslušný dopis by byl od této osoby získán pro potřeby soudního řízení, jednalo by se o důkaz, který by bylo možno použít. U posuzované situace pak neshledal žádnou zásadní odlišnost. Návrh obžalovaného na odmítnutí důkazu tak soud zamítl. Přestože je koncepce ochrany soukromí ve Spojených státech amerických značně odlišná od koncepce ochrany soukromí v České republice, je případ zajímavý minimálně z pohledu otázek, před které byl soud postaven. Za povšimnutí rovněž stojí vhodné užití argumentu per analogiam, které u právních otázek souvisejících s informačními a komunikačními technologiemi často umožní najít korektní a pragmatické řešení.

Sdělení údajů o zákaznících porušujících autorská práva

Soud	High Court of Justice, Chancery Division (Velká Británie)
Sp. zn.	HC11C03290
Datum	26. 3. 2012
Dostupnost	www.bailii.org

Dne 26. března 2012 vydal britský High Court of Justice zásadní rozhodnutí vyjadřující se k otázce vydávání informací o osobách, které svým jednáním neoprávněně zasáhly do autorských práv jiného. V tomto případě se společnost Golden Eye (producent pornografických snímků) domáhala po společnosti O2 vydání jmen a adres zákazníků, kteří měli prostřednictvím protokolu BitTorrent neoprávněně sdílet autorskoprávně chráněný materiál žalobkyně. Poté, co soud shledal, že požadavek

žalobkyně je podložen pádnými důkazy, dospěl k závěru, že žalovaný je povinen příslušné údaje vydat. Přestože se z pohledu ochrany osobních údajů (a v tomto případě též z pohledu ochrany osobnosti), jedná o poněkud problematický závěr, má oporu v pozitivním právu. Například § 40 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů, rovněž určí, že: „Autor, do jehož práva bylo neoprávněně zasazeno nebo jehož právu hrozí neoprávněný zásah, může se domáhat zejména [...] sdělení údajů o [...] osobách, které se neoprávněného užití díla účastní [...]”; práva na informace podle tohoto ustanovení se autor může domáhat vůči osobě, která do jeho práva neoprávněně zasáhla nebo je neoprávněně ohrozila, a dále zejména vůči osobě, která [...] poskytuje nebo poskytovala za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu službu užívanou při činnostech, které neoprávněně zasahují do práva autora nebo je neoprávněně ohrožují [...]”. Za pozornost však dle našeho názoru stojí zejména obdivuhodný nadhled soudce, který pečlivě zvažoval konsekvence svého rozhodnutí. Konkrétně uvádí (volný překlad autora): „Je velice pravděpodobné, že většina osob, které budou následně žalovány pro neoprávněný zásah do autorských práv, jsou běžní občané, z nichž mnozí mají jen omezené příjmy. Za takových okolností nebudou disponovat dostatkem finančních prostředků k úhradě právních služeb, zvláště takových, které budou v tomto případě potřebovat. Příkaz, který vydám, v konečném důsledku povede k zásadním zásahům do jejich soukromého života. Kromě toho se budou muset vypořádat s výzvami a soudním řízením, které [...] může prokázat, že se tvrzeného zásahu nedopustili. Povaha celé situace jim však může způsobit nezanedbatelný zásah do pověsti. [pozn. autora: žaloba se bude týkat ilegálního stahování pornografických snímků] Za okolností, kdy si tyto osoby nebudou moci dovolit náležitě právní zastoupení anebo jeho cenu nebudou ochotni nést, přestože se tvrzeného jednání nedopustili, jde o velmi nežádoucí vyústění celé situace.” Nakonec však soud rozhodl, že zájem na ochraně majetkových práv musí převážit a žalované přikázal předmětné údaje vydat. Žalobkyni nicméně nařídil, že při uplatňování svých nároků musí maximálním způsobem šetřit právo na soukromí dotčených subjektů.

Česká republika

Zveřejňování dětské pornografie online

Soud	Nejvyšší soud
Sp. zn.	5 Tdo 641/2012
Datum	26. 7. 2012
Dostupnost	www.nsoud.cz

V tomto případě Nejvyšší soud (dále jen „NS“) se věnoval interpretačním otázkám ohledně naplnění objektivní stránky zločinu výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií pokud jde o znak spočívající v tom, že pornografické dílo bylo učiněno veřejně přístupným a že byl tento trestný čin spáchán veřejně přístupnou počítačovou sítí.

Skutkový stav byl následující: obviněný A. V. si s nezletilou smluvil pomocí sociální sítě lidé.cz schůzku. Ta se uskutečnila v motorovém vozidle a během ní obviněný nezletilou s vědomím, že ještě nedovršila 15. roku věku, „na zadním sedadle vozidla líbal, svlékl sebe i ji, osahával ji na prsou i přirození, vzájemně si prováděli orální sexuální aktivity a poté vykonal s nezletilou vaginální soulož, přičemž své vyvrcholení uskutečnil do jejích úst, a pokoušel se i o anální styk.“ Veškeré sexuální aktivity s nezletilou si obviněný nahrával na mobilní telefon a následně ji tyto fotografie a videonahrávky zaslal na profil na síti lidé.cz.

Okresního soudu v Kroměříži a následně Krajský soud v Brně pobočka ve Zlíně jako soud odvolací obviněného uznal A. V. vinným zločinem pohlavního zneužití (§ 187 odst. 1 TrZ) a výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií podle § 192 odst. 2, odst. 3 písm. b) TrZ a přečinem ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. a) TrZ. Proti poslednímu ze jmenovaných rozsudků podal obviněný odvolání k Nejvyššímu soudu. Zatímco námitky obviněného ohledně §§ 187 a 201 TrZ neshledal NS důvodnými, zastavil se u, z hlediska práva informačních a komunikačních technologií nepoměrně zajímavějších, námitek, jimiž zpochybnil obviněný naplnění objektivní stránky zločinu výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií podle § 192 odst. 2 a odst. 3 písm. b) TrZ).

Soud prvního stupně totiž pouze konstatoval, že obviněný zaslal pornografické fotografie a nahrávky na profil obviněné. Nerozlišoval tak, zda obviněný materiály zaslal do e-mailové schránky nezletilé spojené s profilem, nebo jí je vystavil na virtuální nástěnku. K tomu, aby učinil pachatel pornografické dílo veřejně přístupným, musí pachatel dle NS „poskytnout blíže neurčenému okruhu jiných osob možnost seznámit se s takovým dílem.“ Samotným zasláním díla e-mailem do soukromé schránky nezletilé totiž nelze dle NS považovat za naplnění tohoto zákonného znaku (§ 192 odst. 2 TrZ).

Obdobnou argumentaci zvolil NS i v případě posuzování naplnění znaku v § 192 odst. 3 písm. b), tedy spáchání činu veřejně přístupnou počítačovou sítí. K jeho naplnění musí být účinky obdobné jako při šíření díla tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným obdobně účinným způsobem. Je-li využita počítačová síť pouze k samotnému přenosu závadného obsahu jednotlivým konkrétním uživatelům, není naplněn tento znak. Je tedy patrné, že k jeho naplnění bude nutné zveřejňovat díla na online diskusních fórech, blozích či pomocí filehostingových serverů. Naopak tento znak bude naplněn ve chvíli, kdy bude pachatel rozšiřovat online přístupové údaje k e-mailové schránce, kde by byl takovýto obsah uchovávan.

Z těchto důvodů pak NS částečně zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně pobočka Zlín a přikázal, aby tento soud v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Surfování v pracovní době

Soud	Nejvyšší soud, Ústavní soud
Sp. zn.	21 Cdo 1771/2011; I. ÚS 3933/12
Datum	16. 8. 2012; 07. 11. 2012
Dostupnost	www.nsoud.cz; www.nalus.usoud.cz

Ve svém rozhodnutí se Nejvyšší soud vyjádřil k otázce možnosti sledování webových stránek prohlížených zaměstnancem nesouvisejících s plněním jeho pracovních úkolů zaměstnancem ze strany zaměstnavatele a tedy § 316 zákoníku práce (dále jen „ZP“), které dovoluje zaměstnavateli „přiměřeným způsobem kontrolovat“ zákaz využívat výrobní a pracovní prostředky zaměstnavatele včetně výpočetní techniky zaměstnancem pro osobní potřebu. Otázka vyvstala v řízení před okresním soudem v Jindřichově Hradci, v němž se žalobce (zaměstnanec) domáhal určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru podle § 55 odst. 1 písm. b) ZP ze strany žalovaného (zaměstnavatele). Porušení povinností vyplývajících z právních předpisů zvláště hrubým způsobem mělo spočívat v extenzivním „surfování“ v práci na webových stránkách, které neměly souvislost s přidělenou prací zaměstnance a to i přes výslovný zákaz v pracovním řádu – konkrétně v něm byla zakotvena povinnost zaměstnanců „nepoužívat internetové stránky s pochybným či citlivým obsahem, nebo stránky typu on-line zpravodajství, sledování TV přes internet nebo poslech rozhlasu přes internet, které mohou nadměrně zatěžovat počítačovou síť a které nesouvisí s výkonem sjednané práce“. Jedním z provedených důkazů v řízení před okresním soudem, který dokládal porušení tohoto zákazu, byla i listina obsahující detailní výpis „webových“ aktivit žalobce, z které mj. vyplynulo, že v měsíci září 2009 strávil 102,97 hodin z celkových 168 pracovních hodin mimopracovní činností. Okresní soud tak žalobu zamítl. V rámci odvolání napadl žalobce tento důkaz jako pořízený v rozporu se zákonem (§ 316 odst. 2 ZP) a tedy nepřipustný. Stejně tak tvrdil, že se nejednalo o porušení povinností vyplývajících z právních předpisů zvláště hrubým způsobem. Krajský soud v Českých Budějovicích ovšem souhlasil s rozsudkem soudu prvního stupně a potvrdil rozsudek ve věci samé. Dovodil totiž, že při sledování webových aktivit nebyl zároveň kontrolován obsah e-mailů či jiných zpráv a projevů osobní povahy a do soukromí žalobce tak nebylo zasazeno. Stejně tak doba strávená „surfováním“ je natolik extenzivní, že se jedná o zvláště hrubé porušení pracovních povinností. Žalobce ale s takovým názorem nesouhlasil a podal proti rozsudku dovolání, v němž namítal prakticky totéž, co u soudů nižších instancí – Nejvyšší soud (dále jen „NS“) jej připustil, neboť se jedná o otázku, která nebyla v judikatuře doposud řešena. Ve svém rozsudku nejprve vyjasnil zákonnou úpravu, z které při své argumentaci vycházel. Zaměstnanci tak nesmějí dle § 316 odst. 1 ZP používat telekomunikační techniku zaměstnavatele bez souhlasu zaměstnavatele a dodržování takového zákazu je oprávněn zaměstnavatel přiměřeným způsobem kontrolovat. Taková kontrola ovšem „nesmí bez závažného důvodu spočívat ve zvláštní povaze činnosti zaměst-

navatele narušovať súkromí zamestnancov na pracoviskách a vo spoločných priestoroch zamestnávateľa tým, že podrobuje zamestnancov otvorenému alebo skrytému sledovaniu, odpoveľbu a záznamu jeho telefonických hovorů, kontrole elektronických pošty alebo kontrole listovních zásilek adresovaných zamestnancami“ a zamestnanci o nı musí bít prımo informovanı. Jak uvedl NS, možnosť užívanı komunikačných prostriedků ve vlastníctví zamestnávateľa k súkromým účelům zamestnancov je absolútne v dispozícii zamestnávateľa. Ten tak môže určiť, zda je bude moci využívať čiastočne, mimořádně či vůbec. Kontrola prípadného zásahu však již nemůže bít vykonávaná libovolně, ale pouze „přiměřeným způsobem“ a musí bít při nı šetřena základní práva zamestnancov. Zákon ovšem nedefinuje, jaká kontrola je ještě přiměřená a tak bude při hodnocení přiměřenosti v každém jednotlivém případě nutno přihlídnout „zejména k tomu, zda šlo o kontrolu průběžnou či následnou, k její délce, rozsahu, k tomu, zda vůbec a do jaké míry omezovala zamestnancov v jeho činnosti, zda vůbec a do jaké míry zasahovala také do práva na soukromí zamestnancov apod.“ Zároveň ale zamestnávateľ musí mít možnost tuto kontrolu vůbec nějak realizovat a získat případně důkazy o nedodržování zákazů využívat telekomunikační prostředky pro vlastní aktivity zamestnancov. V projednávaném případě ovšem zamestnávateľ pouze vykonával kontrolu, která sloužila k ochraně jeho majetku (tedy kontrolu dodržování zákazů) a nikoliv ke sledování soukromých aktivit zamestnancov. Odůvodnění NS je ovšem poměrně zajímavé. Na jedné straně NS konstatoval, že „o soukromí zamestnancov (jeho osobnosti) vypovídá i údaj o tom, které internetové stránky sleduje“. Na druhé straně ovšem NS říká, že podstatou kontroly v daném případě nebylo zkoumání, které stránky sleduje, ale pouze zjištění, „zda zamestnanec sledoval takové internetové stránky, které s výkonem jeho práce nesouvisely. Otázkou zůstává, jak mohl zamestnávateľ hodnotit, zda se (ne)jednalo o stránky související s výkonem práce zamestnancov, aniž by věděl, o jaké stránky se jedná, nota bene pokud to dokazoval „detailním výpisem aktivit“ zamestnancov.

Kauza měla dohru i Ústavního soudu. Stěžovatel (zamestnanec) ve své stížnosti namítal, „že obecné soudy při svém rozhodování nepřihlíděly k § 11 odst. 6 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů podle kterého žádné rozhodnutí správce nebo zpracovatele [zamestnávateľa], jehož důsledkem je zásah do právních a právem chráněných zájmů subjektu údajů, nelze bez ověření vydat nebo učinit výlučně na základě automatizovaného zpracování osobních údajů. Ústavní soud se dále plně ztotožnil s názorem NS a neoznačil jeho rozhodnutí za svévolné či extrémní. Klíčovým tak i podle ÚS bylo, že zamestnávateľ nesledoval „obsah“ zpráv, ale pouze kontroloval porušování zákazů užívat pro svou osobní potřebu výpočetní techniku zamestnávateľa. Důkaz „výpisem aktivit“ tak nebyl důkazem nepřipustným. V konečném důsledku tak neshledal Ústavní soud v rozhodovací činnosti obecných soudů žádné porušení základních práv stěžovatele a stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou.

Zodpovednosť poskytovateľa diskusného fóra za údajne difamačné príspevky tretích osôb

Martin Husovec

Slovenská republika

Soud	Krajský súd v Trenčíne
Sp. zn.	19Co/35/2012
Datum	26.4.2012
Fáze řízení	podané dovolanie
Dostupnost	rozhodnutia.sk

Na konci apríla 2012 vydal senát Krajského soudu v Trenčíne první slovenské druhostupňové rozhodnutí týkající se zodpovednosti na internete za uživatelský obsah – známe aj ako *Stacho v. Klub Strážov*. Krajský súd vo svojom rozhodnutí podstatne zmenil prvostupňový rozsudok Okresného soudu v Považskej Bystrici. Podľa dostupných informácií však aj samotné rozhodnutí Krajského soudu v Trenčíne bolo napadnuté dovolaním na Najvyššom súde SR.

Žalovaný, občianske združenie Klub Strážov, prevádzkuje internetovú stránku www.pb.otvorene.sk, kde publikuje rôzne články z prostredia samosprávy. Pod niektorými z uverejnených článkov sa rozpútala diskusia ohľadom osoby považskobystrického podnikateľa pána Stacha. Zo strany anonymných prispievateľov v nej padlo na adresu žalobcu aj niekoľko viac expresívnych slov ako napr. „Zlodej“, „Zlodej a podvodník“.

Žalobca, pán Stacho, sa rozhodol brániť. Bez akejkoľvek „pred-súdnej“ žiadosti o zmazanie komentárov, rovno zažaloval len poskytovateľa internetového fóra. Žiadal pritom ospravedlnenie, odstránenie príspevkov a priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 5.000 eur. Okresný súd v Považskej Bystrici (sp. zn. 7C/96/2011, samosudca, JUDr. Róbert Jankovský) všetky tieto uplatnené nároky žalobcovi priznal, vrátane náhrady nemajetkovej ujmy v plnej výške. Keďže sa žalovaný voči rozhodnutiu odvolal, vec pokračovala na Krajskom súde v Trenčíne.

Krajský súd v Trenčíne (sp. zn. 19Co/35/2012, senát v zložení JUDr. Beáta Čupková, JUDr. Alena Záhumenská a JUDr. Viera Škultétyová) potom na konci apríla 2012 rozhodol, že žalovaný nemusí zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy vôbec a tiež nemusí zverejniť ospravedlnenie. Žalovaný bol však zaviazaný zmazať niektoré výrazy (nie diskusný príspevok ako taký). A tiež, keďže žiadnemu z účastníkov nebola priznaná náhrada trov konania, žalovaný musí niesť sám tieto svoje trovy. Voči rozhodnutiu bolo podané minimálne jedno dovolanie, ktoré dnes čaká na svoj prieskum na Najvyššom súde SR.

Rozhodnutie Krajského soudu možno na jednej strane hodnotiť veľmi pozitívne (napr. posúdenie subjektov deliktneho záväzku alebo aplikácia bezpečného prístavu hosting podľa § 6 ods. 4 ZEO na poskytovateľa internetového fóra), no na strane druhej má aj časti, ktoré